

VINT ANYS DE POESIA A OSONA (1970-1989)

per Antoni PLADEVALL I ARUMÍ

La dinàmica literària d'Osona dels últims vint anys s'inscriu naturalment dins la història general del país, amb un esclat literari important durant els setanta, accelerat pel traspàs del dictador i la subsegüent etapa de transició política, i la seva progressiva normalització al llarg dels vuitanta. El paisatge literari osonenc, però, presenta una naturalesa molt pròpia a causa, sobretot, del predomini gairebé exclusiu de la poesia. En efecte, emparada en una llarga tradició que es remunta al segle passat, la lírica ha estat novament el gènere dominant entre els autors osonencs fins al punt que, almenys durant els setanta, la història literària i la història poètica de Vic i comarca gairebé es confonen. De fet, no podia pas ser altrament, posat que, tal com l'any 1983 Pere Farrés analitzava en un curset impartit a l'Escola Universitària Balmes, aquesta especialització poètica ja es dona, embrionàriament i poderosa, en la represa cultural a la immediata postguerra dels anys cinquanta i seixanta, amb dues manifestacions literàries de primer ordre que ja avancen el tremp particularment poètic posterior: l'antologia *Estudiants de Vic* (1951) i la revista *Inquietud* (1955-1966).

Així, l'escriptor osonenc es perfila eminentment com a poeta, un poeta que, si tant convé, ja es desdobra de narrador. Pensem, si més no, en exemples prou manifestos com els de Núria Albó, Ma. Àngels Anglada, Josefa Contijoch, Josep Grau i Jofre, Roser Iborra i Miquel Martí i Pol, que més d'hora o més tard temptegen, intermitentment o definitiva, la prosa. Però amb tot i això, i encara que durant els vuitanta s'escurcen distàncies amb l'aparició, d'una banda, de narradors joves i no tan joves com Jaume Collell, Xavier Coromina, Miquel Creus i Pere Saborit, però sobretot, de l'altra, amb la consolidació dels fabuladors d'ofici Pep Albanell, Maria Dolors Orriols i els rodencs Miquel Obiols i Emili Teixidor, tanmateix el gruix de la narrativa osonenca d'aquests anys setanta-vuitanta no arriba a eclipsar el de la poesia, que qualla carreres literàriament més sòlides en general.

Els setanta: eclosió i aglutinament

Després de força anys de poca –i encara clandestina– circulació de la poesia en català, durant els setanta es produeix una autèntica eclosió del gènere a tot el país. Així, el que són els autors osonencs cal esperar un any decisiu: 1974. És justament aquest any, i no el d'abans ni el de després, que es presenta com l'autèntic any-frontera entre el silenci gairebé complet dels seixanta i la veu recuperada dels setanta a Osona i, doncs, com a punt de partida de la periodificació dels dos moments del fenomen de la difusió –que no justament producció– poètica apuntada més amunt.

En efecte, l'any mateix en què el franquisme afusellava Puig Antich coincidien a Vic tres fets de gran importància literària: Antoni Pous i Segimon Serrallonga, membres destacats del famós Grup de Vic, publiquen respectivament *El nou bon sempre* i *Eixarms*; Francesc Codina guanya als dinou anys, amb *Cops de cap a la lluna*, el Xè. Premi de Poesia per a Inèdits Amadeu Oller, i, encara, apareix «Clot», la primera revista de poesia jove de la comarca. Es tractava, tot plegat, de la confluència en un sol any de poesia de generacions distintes motivada per tres factors que, a Vic com a tot arreu, concorren durant els setanta a la difusió del gènere: la creació d'una mínima infraestructura editorial, la convocatòria de premis literaris i la fundació de revistes de poesia jove.

Els autors i les obres

L'any 1974 Armand Quintana presentava de cop, l'un darrere l'altre, set pocmaris d'autor osonenc al Col·legi d'Aparelladors de Vic, tots apareguts al llarg d'aquell any mateix. Però 1974 era només el començament, el detonant poètic, perquè a partir de llavors s'obre, tancant dècada, un lustre amb un esclat efervescent tal de poesia que ens cal recular ben bé fins a la Renaixença per trobar un moment tan òptim per a la lírica d'Osona. I dir això no ha de sobtar ningú, perquè tant la quantitat com la qualitat general de l'obra poètica dels diversos autors que s'aglutinen en aquest espai de temps tan breu confirmen de sobres aquesta asseveració. Així, Segimon Serrallonga, obrint i tancant d'alguna manera el període estudiat, publica respectivament *Eixarms* (1974) i *Poemes 1950-1975* (1979). Però també estampen, al mateix temps o en l'endemig, els autors següents: Anton Carrera *Volum inevitable* (1975) i *Les gestes essencials* (1979); Francesc Codina *Cops de cap a la lluna* (1974); Josep Grau i Jofre *El desert constant* (1978); Roser Iborra *Parèntesi* (1974); Miquel Martí i Pol *La pell del violí* (1974), *Cinc esgrafiats a la mateixa paret* (1975), *Quadern de vacances* (1976), *Crònica de demà* (1977), *Estimada Maria* (1978), *L'hoste insòlit* (1979) i, a més, els tres primers volums de la seva Obra poètica, *L'arrel i l'escorça* (1975), *El llarg viatge* (1976) i *Amb vidres a la sang* (1977); Jaume Medina *Temps de tempesta* (1974) i *Encalçar el vent* (1976); Antoni Pous *El nou bon sempre* (1974); Pere Puig *Mesura natural* (1977); Lluís Solà *Laves, escumes* (1975); Joan Sunyol *Del nostre entorn* (1979) i Víctor Sunyol *Histèria dels morts* (1976) i *Entreparèntesis* (1978). I bé; si reparem que durant els vint anys immediatament anteriors a 1974 només Núria Albó, Ma. Àngels Anglada, Anton

Carrera, Miquel Martí i Pol i Pere Puig havien publicat –i encara la majoria acudint al mecenatge o a l'autoedició– algun llibre, aviat comprendrem la magnitud real de la producció poètica que suposa aquesta relació.

La consolidació progressiva d'una indústria editorial en català explica aquesta difusió sobtada de la poesia, i la dels altres gèneres, durant els setanta a tot el país. Es ara –i no durant els precaris seixanta– que algunes editorials s'arrisquen a fundar les primeres col·leccions de poesia. Ens referim, deixant de banda la veterana «Els Llibres de l'Óssa Menor» d'Edicions Proa, a col·leccions pioneres com «L'Escorpi» (1970) d'Edicions 62, «Paraula Menor» (1972) de Lumen, «Ausiàs March» (1974) de Vosgos, «Cristalls» (1975) d'Edicions de la Magrana i «Poesia 3 i 4» (1976) de l'Editorial 3 i 4 de València, però també, molt especialment, a les paradigmàtiques Edicions del Mall. Aquesta editorial, creada el 1973 pels tres amics i poetes Ramon Pinyol, Xavier Bru de Sala i Maria Mercè Marçal amb la intenció expressa d'editar poesia al marge dels premis, no només aglutina la producció lírica més jove dels setanta, sinó que també catapulta un autor madur com Miquel Martí i Pol cap a un inusitat reconeixement públic amb l'edició, en 5 volums, de la seva *Obra Completa* a partir de 1975. Però pel que fa al suport infraestructural a la poesia osonenca, val la pena de significar molt concretament la col·lecció «Paraula Menor» (1972-1979) i la sèrie de carpetes «Quaderns El Bardiol» (1972-1978), un parell de breus però sòlides aventures dirigides, respectivament, pel traductor i literat Ricard Torrents i pel pintor Jordi Sarrate, que amb el ja citat Quintana contribueixen aquests anys a la dinamització de la poesia i la cultura en general tant de dins com de fora de la comarca. En efecte, d'una banda la col·lecció poètica de Lumen, malgrat el seu reduït catàleg, edita originals de Serrallonga, Solà i Carrera, a més de les *Traduccions de Paul Celan* (1976), del malaguanyat Antoni Pous, un volum molt significatiu perquè revela la dedicació i l'interès per la poesia forània que tant caracteritza alguns membres del Grup de Vic. De l'altra, les edicions numerades dels «Quaderns El Bardiol» –rara meravella il·lustrada pel mateix Sarrate i estampada a Terrassa– ajunten Miquel Bauçà i Vicent Andrés Estellés amb Antoni Pous i Miquel Martí i Pol, que inaugura la sèrie amb un èxit successivament reeditat durant els setanta: *La fàbrica*.

Sincronia generacional elevada

La coincidència temporal de poesia de distintes generacions en un grau molt elevat durant els setanta no és, evidentment, cap fet privatiu de Vic i comarca. Tots sabem que l'evolució cap a per a bé de la situació socio-política acreix arreu aquesta sincronia generacional i, doncs, una acumulació important d'obra procedent, d'una banda, dels autors grans i no tan grans –nats abans o després de la guerra–, que no havien pogut publicar pràcticament res sota el franquisme i ara poden fer-ho si volen, i, de l'altra, de la dels més joves que, afavorits pel lent però progressiu ús públic del català, comencen a escriure i –alguns– a publicar sense privacions de signe polític ni lingüístic durant la dècada en curs.

Així, Francesc Codina (Vic, 1954), Roser Iborra (Alpens, 1954) i Víctor Sunyol (Vic, 1955) es destaquen aviat entre els més joves per l'esforçada elaboració lingüística dels seus textos i la pràctica –possibilitant una lectura plural i, doncs, rica del fet poètic– d'opcions estètiques diferents; l'una, exemplificada especialment per Codina al magnífic *Cops de cap a la lluna*, voreja el refinament i la contenció de la poesia de filtre diguem-ne clàssic, i l'altra, la de Sunyol, que ja amb l'autoedició de la carpeta *Transparències* inicia el treball de recerca textual que tant caracteritzarà, entrats sobretot els vuitanta, la seva proposta decididament experimental. Segueix després, en solitari, Jaume Medina (Vic, 1949), autor d'una poesia construïda a cavall –talment algun poeta del Grup de Vic– dels clàssics greco-llatins i dels mestres catalans tant medievals com contemporanis, és a dir d'Ausiàs March i Jordi de Sant Jordi, però també de Carner, Foix i –especialment– Riba. I, tot seguit, les veus més granades d'Anton Carrera (Sant Julià de Vilatorrada, 1943), Pere Puig (Vic, 1940) i Lluís Solà (Vic, 1940), que, tot i els intents d'Altaïó-Sala Valldaura per afilerar –almenys– Carrera i Solà a l'anomenat realisme existencialista, lliuren tanmateix tots tres una obra d'extensió i naturalesa prou diferents. Així, mentre la de Carrera, llarga i pensada sobretot per a l'execució rapsòdica, és directa i funcional, la de Solà, en canvi, composta només de *Laves*, *escumes*, participa de més referents literari-culturals a l'hora d'acomboiar la pertinent reflexió metafísica; reflexió que, a *Mesura natural*, Puig deriva cap a un existencialisme marcadament cristià.

Grau, Martí i Pol, Pous i Serrallonga

Entre les veus més madures la lírica osonenca presenta, si mai no, un ventall igualment variat de tendències poètiques. Ens referim, és clar, tant al mediterranisme classicitzant de Ma. Àngels Anglada (Vic, 1930) com a l'existencialisme romàntic de Joan Sunyol (Badalona, 1922). A la capçalera, però, de la poesia d'Osona figura un grup de quatre poetes que, per la particular naturalesa de la seva obra, doten la poesia catalana d'una exclusivitat com a mínim doble: d'una banda Miquel Martí i Pol (Roda de Ter, 1929) i, de l'altra, els membres reapareguts de l'anomenat Grup de Vic, Josep Grau i Jofre (Manlleu, 1927), Antoni Pous (Manlleu, 1932) i Segimon Serrallonga (Torrelló, 1930). La circulació, així, d'una obra madurada com la seva, descabdellant poètiques diferents entre si però d'una insòlita qualitat humana i formal totes elles, en un moment en què tota una plèiade de poetes joves i no tan joves comença també a editar, en llibre o bé en revistes, els seus primers textos, pot considerar-se un privilegi amb paral·lels difícils dins l'efervescent panorama poètic dels setanta a casa nostra. Afegim-hi encara que, en casos concrets, les aules d'alguns centres d'Ensenyament intensifiquen aquest contacte intergeneracional impagable.

En efecte, Miquel Martí i Pol esdevé durant els setanta el poeta més llegit del Paísos Catalans bo i perfilant una de les trajectòries més singulars de la poesia catalana de tots els temps. De formació autodidacte, la humanitat i senzillesa profundes del seu vers li valen una popularitat tan fora mida, només comparable a la d'un Verdaguer o un Sagarra entre els nostres escrip-

tors, que ni Llibres del Mall ni els respectius prologuistes de la seva Obra Poètica es podien inicialment imaginar. I és que si Martí i Pol ja s'havia fet un nom amb títols vinculats al realisme històric propi dels seixanta com, per exemple, *El poble* (1966) i *La fàbrica* (1972), és tanmateix ben entrats els setanta quan escriu el gruix més important de la seva prolífica obra, cada cop més interioritzada i personal a causa, sobretot, de la malaltia que l'immobilitza físicament i l'obliga a recloure's a casa seva. Dominat pel terrible pensament de la mort primer, i per l'esperança renovada en la vida després, la llarga i dura crisi produïda per la malaltia esmola la seva sensibilitat i lucidesa fins al punt de ser capaç d'escriure *Estimada Marta* (1978), un dels millors poemaris amoroso-eròtics de tota la nostra literatura. L'edició, així, de la seva Obra Poètica el convertirà aviat en poeta de capçalera de milers de lectors (lectors de sempre i –aquest és el gran mèrit– lectors nous de trinxaca que l'obra mateixa crea), i molts autors joves i no tan joves coetanis trobaran en el *martipolisme* el referent obligat per quallar els seus poemaris, dos fets que avalen de sobres el ressò sòcio-literari d'una intensa carrera lírica a dilatar més encara durant els vuitanta.

La poesia de Josep Grau i Jofre, Antoni Pous i Segimon Serrallonga, en general més hermètica i difícil, presenta uns orígens i uns resultats ben diferents. El mestratge que tot el Grup de Vic rep en el seu dia de Carles Riba, basat primordialment en una identificació estreta entre vida i literatura i, doncs, en la concepció de la poesia com a font d'autoconeixement, explica segurament també, al marge de les raons sòcio-polítiques, tant la seva reaparició tardana com el manteniment encara a hores d'ara en el silenci dels companys de generació Ramon Cutrina, Josep Esteve, Josep Junyent i Josep Ma. Riubrogent. Perquè el cas és que Riba, en la carta-pròleg a la famosa antologia *Estudiants de Vic* (1951) amb què apadrinà els set –aleshores – seminaristes aprenents de poeta, fou molt explícit: «Fonamentin la poesia que els sigui donada damunt la vida que seran conscients de viure, i llavors apliquin-se a construir-la amb llarga paciència». D'aquí que només la fidelitat i el respecte profunds a un consell vital com aquest permet entendre l'alta exigència literàrio-humana amb què fins ara ens ha arribat la poesia d'aquells que durant els setanta trenquen el silenci. I tant hi fa si la mostra oferta és –com en el cas de Pous– de poca extensió, perquè destilla igualment aquella essencialitat apresada del mestre Riba.

Si el bagatge cultural que impregna l'obra de tots tres és en general molt important, en Pous i Serrallonga és d'una riquesa extraordinària, ja que, posteriorment a la formació de base humanística adquirida al Seminari de Vic, eixamplen les seves fonts literàrio-culturals seguint estudis –el primer de Filosofia del Llenguatge i el segon de Filologia Clàssica– a les universitats de Roma i Lovaina respectivament. Si atenem, a més, que a partir de 1964 Pous comença a ensenyar llengua i literatura catalanes a la Universitat de Tübingen (Alemanya), vet-aquí que entre l'un i l'altre havia arribat el moment de connectar més directament amb els grans corrents poètics europeus, d'aprofundir sobretot, més enllà de la bíblica i la nacional-catalana, les altres dues grans tradicions literàries que Riba mateix els havia incitat a conèixer en traduccions pròpies que, sigui dit de passada, sovint el públic

català en general encara no conceixia: la clàssica greco-latina, per fragments de la segona versió de l'*Odissea* d'Homer, i la germànica, per les *Versions de Hölderlin*, els poemes del gran romàntic alemany que tant havien d'influir damunt l'obra de tots els membres del Grup de Vic. Altrament, val a dir que el pòsit de lectures que notem rera els versos de tots tres mai no apaga –aquest és el mèrit– ni la passió ni la vitalitat desbordants amb què han estat escrits, ben a l'inrevés d'alguns autors actuals que, carregats només de cultura llibresca, no saben sinó cisellar una freda poesia (?) de laboratori i practicar a preu fet l'exhibicionisme erudit. En el cas que ens ocupa, al contrari, trobem perfectament avingudes una vasta erudició i aquella autenticitat definidora de la gran poesia.

Enginy i lucidesa, així, ja demostrades al parell de magnífics pròlegs que les encapçalen, i un virtuosisme formal rarament practicat –llavors i ara– en poesia, falquen constantment les incisives faules de *El nou bon sempre seguit del desconhort a Jaume d'Urgell*, l'únic mostrari d'una certa extensió que, semblantment a Paul Celan, tenim de la breu però rica obra poètica del malaguanyat Antoni Pous. Perquè la resta es redueix a una desena escassa de poemes més publicats als números 1 i 4 de «Reduccions», en homenatge pòstum i prèvia tria de Segimon Serrallonga, el qual assenyala, a propòsit de la seva aparent obscuritat, que no presenten «confusió ni garbuix, sinó agudesia i tècnica, i molta claredat de fons, i bellesa» («Reduccions», 4, p. 75).

D'una extensió més llarga, la poesia de Grau i Jofre desprèn, almenys intuïtivament, un vitalisme més epidèrmic, més directe. Però la seva comprensió intel·lectual demana també, paradoxalment, un cert esforç lector. Perquè al marge del fet que, tal com escriu Pere Farrés en el pròleg de *El desert constant*, «quan la poesia és flux de la vida (..), es fa impossible d'abastar el conjunt de temes i de matisos que aporta i provoca», hi domina altrament una forta càrrega conceptual i un ús recurrent a determinats mots-clau que cal conèixer per escórrer bé tota l'eixutesa d'ànima, la solitud i la lluita interior que, juntament amb l'elegia per l'amic desaparegut –Antoni Pous– continguda a *L'Aranya* (3a. part), sacsegen el caminant de *El desert constant*.

El que és Segimon Serrallonga, en el pròleg de *Poemes 1950-1975*, llibre de llibres d'una complexitat inhabitual premiat amb el «Serra d'Or» de Poesia, Joaquim Molas és prou categòric: «La poesia de Serrallonga constitueix una aventura plantejada en termes absoluts. Una aventura, alhora, moral i verbal, com són les grans aventures que, en poesia, conec: Ausiàs, Villon, Hölderlin, Keats, Baudelaire...». Dotant la poesia catalana, doncs, d'una veu singularment rica ja predita en el satíric *Eixarms*, ara la reflexió meta-poètica i la interrogació metafísica constants vertebren una obra vital i culta alhora, plenament adscrita a la tradició postsimbolista europea i no exempta, ben segur, de crípticisme: perquè Serrallonga pertany a aquella classe de poetes que, tal com escriu Ricard Torrents, «van carregats (de referències) i en conseqüència exigeixen del lector un grau elevat de participació en llur bagatge intel·lectual» («Reduccions», 38, p. 49).

Les revistes de poesia

El fenomen de les revistes literàries aparegudes durant els setanta-vuitanta arreu de la geografia catalana ha estat estudiat conjuntament per Joan Rendé i Isidor Cònsul a la «Revista de Catalunya» (Núm. 7, abril 1987). Els articulistes no es descuiden pas de consignar-hi les revistes de poesia, tant les especialitzades com les anomenades revistes de poesia jove, que soleñ esclatar pràcticament a totes les comarques com una alternativa per als autors que tot just comencen i no poden, en conseqüència, accedir de dret a l'edició en llibre. I encara que la majoria, per no dir totes, sia per la retirada d'una subvenció econòmica institucional, sia perquè tocava, acabin esllanguides a la dècada de sobre, almenys durant un temps han aglutinat la majoria dels autors més joves en els seus primers passos poètics, fins al punt que, entre aquells que un dia perden la seva ineditat, en trobaríem molts pocs que abans no haguessin viscut, de més a prop o de més lluny, l'aventura sempre atzarosa però compartida d'una revista de poesia. Mal que de bon començament fos al preu d'uns textos de qualitat literària més que discutible i d'una confecció material de la revista absolutament artesanal.

Així, paral·lelament a l'esclat de poemaris que veiem més amunt neixen a Vic un total de tres revistes dedicades només a publicar, en principi, poesia: dues de poesia jove, «Clot» (1974-1985) i «Home Zero» (1978-1985), i una tercera revista especialitzada, «Reduccions» (1977), la qual, amb un catàleg ara mateix de 44 números al carrer, pot considerar-se la més consolidada dels Països Catalans. Al marge d'aquestes revistes amb continuïtat, però, cal consignar també altres experiències, voluntàriament puntuals o no però en tot cas de durada efímera, que se sumen a aquest efervescent brogit poètic. Es tracta, que sapiguem, de «Silenci» (1975), un esporàdic plec de poemes signats per Jordi Bardolet, Manuel Ferrer, Pere Güell, Ramon Pujol i Josep Rosanas; dels surrealistes «Papers amorals—Revista de subversió moral» (1979), un parell de números de poesia heterodoxa orquestrada per Josep Casadesús i pel mateix Rosanas que aconsegueixen un cert ressò, i dels tres números de «Deixalles còsmiques» (1980-1983), conduïts pels poetes Santi Casacuberta, Concepció Cots, Pere Portabella, Angel Serra i pel dibuixant Antoni Garcia. Val a dir que el caràcter esporàdic d'aquesta mena de propostes —que precisament en dificulta el control— aporten al panorama poètic aquella frescor espontània que les més ortodoxes, sovint servils a una determinada línia estètica, no poden oferir de cap manera.

La història de «Clot» presenta un parell d'etapes, 1974-1981 i 1982-1985, la primera dedicada a editar poesia jove d'Osona (13 números) i la segona com a revista de literatura oberta als Països Catalans (8 números). Ja abans havia aparegut «Poemes», un arrecplec de textos de cinc poetes joves que podem considerar un precedent de la revista, però és el gener de 1974 que «Clot» «neix amb el propòsit de possibilitar el contacte entre la gent directament o indirectament interessada en la poesia», amb el benentès que «la continuïtat i el millorament d'aquests fulls depenen en gran part de la col·laboració de tots vosaltres». I, certament, la participació de més de 50 poetes i 25 dibuixants durant la seva primera època prova de sobres l'acompliment

dels seus objectius inicials. Així, Jaume Aiats, Maica Bernal, Pilar Cabot, Daniel Cassany, Josep Castells, Josep Cuméras, Josep M. Espona, Ramon Farrés, Josep Ortí, Jaume Pérez, Manel Pladevall, Dolors Pujol, Ramon Riera, Enric Rovira i Miquel Tuneu són algunes de les veus més rellevants al costat dels ja èdits Francesc Codina, Roser Iborra i Víctor Sunyol, presentant en general un treball de llengua –lèxic i estilístic– realment important. A més, a partir del número 7 la revista inicia una nova secció, «Poetes de La Plana», que mostra poesia inèdita d'Antoni Pous, Miquel Martí i Pol, Josep Grau, Lluís Solà i Jaume Medina encapçalada amb un breu comentari de Pere Farrés. Al seu torn, «Clot-Revista de literatura», dirigida per Víctor Sunyol amb un Equip de Redacció integrat també per ex-membres del primer «Clot», vol ser «una revista de literatura dels Països Catalans i per als Països Catalans, feta i pensada des d'Osona». Editada per Eumo, ara la creació, la crítica, l'assaig, la literatura infantil, el reportatge, l'entrevista (Serrallonga, Jaume Fuster, Palau i Fabre, Parcerisas, Cabré) i la traducció (Bindé, Hölderlin, Bott, Puixkin, Kafka, Brecht, Bachelard, Bradbury i Atxaga) conformen una mena de *magazine* literari fins aleshores inexistent en l'àmbit de les publicacions en català. Per això deixaria mal regust la seva desaparició al cap de tres anys.

Altrament, els orígens d'«Home Zero» ens remeten a l'agost de 1978, moment en què els amics Lluís Montoliu, Sagi Serra, Miquel Soler i Pou Sallés editen sota aquest nom un petit opuscle amb poemes seus, subtítulats *escrits* i sense voluntat, en principi, de repetir. Però havien fundat, sense saber-ho, la segona revista de poesia jove de la comarca amb continuïtat i, doncs, una plataforma alternativa de contacte entre autors inèdits per a quan «Clot» es convertís en revista de literatura, tal i com aquesta mateixa sembla reconèixer en l'editorial del primer número dient que «els objectius proposats pel «Clot» en el número zero eren complerts per altres publicacions». Perquè el cas és que, davant la bona acollida –que n'exigeix una reedició i tot– d'aquell primer fotocopiats, a partir de llavors «Home Zero» inicia una llarga aventura amb un balanç final, el maig de 1985, de 12 números i més de 30 col·laboradors. Hi solen publicar amb força assiduïtat, així, al marge del quartet original, Jesús Aumatell, Xavier Boada, Miquel Caballeria, Miquel Casals, Manuel Ferrer, Flora, Ramon Font, Ramon Fontserè, Antoni Pladevall, Pere Portabella, Ma. Àngels Puigví, Josep Sansalvador, Albert Serra, Torri i Miquel Vilardell. L'ampliació posterior amb noves seccions de prosa (8) i crítica literària i cinematogràfica (9), la millora en la confecció material també a partir del número 9 –pas del ciclostilat a la impressió tipogràfica–, les imaginatives portades de Miquel Soler i Josep Sansalvador i les col·laboracions especials de Josep Grau i Jofre i Miquel Martí i Pol als números 6 i 12 respectivament són alguns dels trets destacables d'aquesta revista que, faltada de subvencions com tantes d'altres, també ha de plegar durant els vuitanta sense poder subcriure més, en aquest cas, la frase final de la «poètica» que feia de pòrtic del primer número: «Potser escriure és, només, confegir mots per esplai o per fugida...».

El gener de 1977 el poema «Zürichsee» d'Antoni Pous obria, en homenatge pòstum a qui havia estat un dels principals entusiastes del projecte, el

primer número de «Reduccions». Té un precedent directe en «Inquietud» (1955-1966), que durant la seva tercera època (1960-1966) havia pres un caràcter marcadament literari, però ara aquesta nova revista, dirigida per Lluís Solà i amb un Consell de Redacció inicial format per Miquel Martí i Pol, Pous mateix, Jordi Sarrate, Ricard Torrents i Segimon Serrallonga, neix amb la voluntat de dedicar-se exclusivament a la poesia. D'aquesta manera, doncs, estructurada en les seccions «Textos», «Estudis» i «Notes», i mantenint un rigor i una qualitat excepcionals des del primer moment, «Reduccions» ha contemplat el fet poètic en totes les acepcions possibles amb l'edició, estudi i comentari tant de textos originals –d'autors èdits i inèdits– com de traduccions de poesia estrangera –amb un clar predomini de les líriques alemanya i anglesa. Les posteriors incorporacions al Consell de Redacció del valencià Josep Piera i el mallorquí Josep Albertí –substituït més tard per l'actual Joan Mas– per un costat, i de Francesc Codina i Víctor Sunyol per l'altre, han propiciat sens dubte la seva consolidació i èxit cada vegada més creixents perquè han permès, respectivament, la projecció de la revista a tots els Països Catalans i el reforçament del contacte intergeneracional entre poetes joves i poetes i literats madurs de la comarca, convertint-se la revista, així, en un fidel termòmetre de la vitalitat de la poesia d'Osona i catalana en general del moment. També s'ha destacat puntualment pels números monogràfics dedicats a homenatjar poetes contemporanis nostres com Vinyoli (20), Riba (23), Carner (29-30) i Manent (37), sovint amb les darreres aportacions erudites dels especialistes de torn, així com pel seu especial interès –altrament un dels seus punts programàtics més importants– a potenciar la poesia de cultures minoritàries; la neerlandesa (10-11), la basca (22), la friülèsa (26), la portuguesa (28) i –recentment– la brasilera (43). Editada per Eumo/Edipoies, val a dir encara que, conservant el mateix nom de la revista i contemplant també la seves tres direccions, el 1982 es va fundar una col·lecció de llibres paral·lela, però el 1985 va deixar d'existir després de publicar textos de Hölderlin, Margarit, Argente, Benjamin, Whitman i una *Antologia de la lírica nord-americana* a cura d'Agustí Bartra.

Els vuitanta: relaxament i dispersió

El moviment poètic durant els vuitanta a Osona experimenta una evolució que es concreta fonamentalment en un parell de direccions: la consolidació o bé la reclosió dins el silenci dels poetes que han publicat durant els setanta, i l'aparició de nous autors al llarg de la segona meitat de la nova dècada. Però ara la seva poesia, tal com passa arreu després de l'efervescència de l'eclosió precedent, entra progressivament en una fase de relaxament i dispersió que, si bé provoca un evident descens en el ritme de producció editorial, estableix en canvi l'acompliment d'aventures líriques de to més personal i eclèctic; aventures bastides ja no, com obligava l'esperit militant dels setanta, damunt el passat històric recent, sinó damunt la quotidianitat immediata.

«Reduccions» continua sent, com veïem, un element excepcional de cohesió entre autors de dins i de fora de la comarca. Però la desaparició de

«Clot» i d'«Home Zero» obre una etapa de lògica dispersió entre els autors osonencs més joves, perquè es queden –cosa molt important almenys en els primers passos poètics– sense la ocasió de compartir en grup la pràctica poètica. És cert que la desaparició d'aquesta mena de revistes pot semblar, segons com, una solució de continuïtat, un pas necessari més en el camí de la normalització literària, un preu a pagar. Però caldrà convenir que la mena de buit derivat de la pèrdua estableix diferències notables entre els diguem-ne iniciats i els no-iniciats. Perquè bona part dels primers tenen la sort de mantenir posteriorment relacions d'amistat i de poesia entre si i, a més, alguns d'aquests han seguit estudis universitaris –de Filologia sobretot– a Barcelona o a Bellaterra i han pogut contactar amb poetes extraosonencs de la seva mateixa lleva com, per exemple, Jordi Bilbeny, Jordi Cornudella, Joan Maluquer, Joan Maria Puigvert o Jaume Subirana; amb uns a peu dret pels passadissos, si es vol, però amb uns altres involucrant-se en la creació de revistes com «Gest» (UAB, 1981-1983) i «Ratilles (Quatre)» (UCB, 1984-1989). Però els segons, els hipòtetics joves inèdits de Vic i comarca del segon lustre de la dècada, ja no podran deixar de ser-ho fàcilment faltats de totes dues revistes.

Els premis literaris

Si a això hi afegim el tancament definitiu de Llibres el Mall el 1987, l'editorial més representativa en la difusió dels autors més joves, aviat entendrem perquè entre els inèdits dels vuitanta encara s'imposa més l'obtenció d'un premi com a única alternativa a l'edició. Ho constata David Castillo a la seva antologia *Ser del segle* (Empúries 1989) i ho hem de constatar nosaltres pels autors d'aquí a La Plana; en efecte, no en trobem ni un de sol que publiqui versos al marge absolut dels premis, amb el benentès, això sí, que la majoria sol reportar una dotació econòmica i no pas l'edició directa de l'obra guardonada. D'aquí l'interès, també compartit per molts autors osonencs, de provar sort en el ja històric i emblemàtic Premi Amadeu Oller de Poesia per a Inèdits, el qual, instituit per la Parròquia de Sant Medir de La Bordeta de Barcelona i obert a poetes menors de trenta anys, l'any passat mateix celebrà la seva 25a. convocatòria amb l'edició de l'antologia *25 poetes del Premi Amadeu Oller (1964-1989)*. Així Francesc Codina (1974) i Anna Dodas (1986) com a guanyadors absoluts, i Josep Castells (1976), Víctor Sunyol (1980), Miquel Tuncu (1980) i Antoni Pladevall (1983) com a finalistes, conformen ara per ara la nòmina osonenca de l'Amadeu Oller, encara ara la plataforma més sòlida de promoció dels poetes principiants catalans.

Al marge de premis tradicionals com els de la Nit de Santa Llúcia o els «Recull» de Blanes, durant els vuitanta també comencen a abundar molt, encara que obertes la majoria a la participació general, les convocatòries municipals, que multipliquen fins a un tal punt la oferta dels premis literaris que se n'arriba a qüestionar la seva vàlida en tot. En efecte, en solitari o en col·laboració amb entitats culturals o caixes d'estalvi, són ja molts els Ajuntaments que en aquests moments dediquen part del seu pressupost anual a l'organització de concursos literaris. Es destaquen molt, així, d'entre

totes les existents ara mateix a la comarca, un parell de convocatòries: el Concurs Literari de Calldetenes, el qual, amb la col·laboració d'Òmnium Cultural i obert a les comarques d'Osona, el Ripollès i la Cerdanya, atorga des del 1980 els premis «Jacint Verdagué» de poesia i «Ajuntament de Calldetenes» de narració, i el Premi de Poesia «Miquel Martí i Pol», instituït el 1985 per l'Ajuntament de Roda de Ter i obert a tota la geografia catalana. Si bé aquestes convocatòries no han pressuposat mai –fora de la de 1984 a Calldetenes, amb *Adàgio per a un centaure*, de Jacint Sala– l'edició de les obres premiades, és cert tanmateix que gairebé tots els escriptors osonencs que publiquen per primer cop els vuitanta han rebut, abans, corresponent bateig literari en un o altre lloc. Altres convocatòries poètiques més recents a afegir a aquestes, per bé que restringides a l'àmbit purament local o comarcal, són les que patrocinen Ajuntaments com els de Taradell, des de 1988, o de Gurb de La Plana, des de 1989. Així mateix, i recollint d'alguna manera l'esperit escolar dels desapareguts «Premis Sant Jordi» convocats per la Delegació Comarcal d'Òmnium Cultural, l'Intitut de Batxillerat «Jaume Callís» de Vic organitza des de 1981 el Concurs «Antoni Pous» destinat, ara mateix, a premiar tant treballs de creació literària com de recerca i assaig entre els estudiants d'Ensenyament Mitjà de tota la comarca, el qual ha esdevingut sovint un trampolí d'accés a la resta dels premis comarcals.

Les col·leccions noves de poesia

Però aquesta oferta tothora en augment dels premis no es correspon pas amb la del sector editorial, el qual, més que ampliar el nombre de les col·leccions de poesia, procedeix més aviat a la substitució de bona part d'elles per unes altres de nova creació. Pensem només, a títol genèric, que durant el segon lustre coincideixen la llarga agonia de Llibres del Mall i l'expansió creixent de l'Editorial Columna, convertint-se aviat, per bé que amb un criteri excessivament generós quant a la qualitat dels textos, en la primera plataforma de llançament dels nous –joves o no joves– autors dels vuitanta. D'aquí que no és estrany, com veurem, que més de la meitat dels nous autors osonencs passin el 1989 a figurar, gairebé com qui diu de cop, al seu catàleg. Altrament, aquest mateix any també es projecta des de Vic la fundació de «Llimerol», una nova col·lecció de poesia que, si bé l'inauguren un parell de poetesses de la comarca, s'adreça tanmateix a tot l'àmbit català. Estampada per AUSA, l'editorial de Sabadell regentada pel pintor també vigatà Albert Estrada-Vilarrassa, compta no en va amb l'assessorament literari d'Armand Quintana, la qual cosa augura per a «Llimerol» també un criteri de qualitat similar al que havia presidit «Els Quaderns El Bardiol» i «Paraula Menor», col·lecció que, per cert, Eumo Editorial planeja relançar aviat per ampliar més encara, des de la comarca d'Osona, l'oferta editorial a la poesia catalana.

Resituació dels autors dels setanta

Sobre la reclosió en el silenci de bona part dels poetes que havien publicat durant els setanta cal fer un parell de precisions; la primera, que als vuitanta la producció lírica havia de baixar per força perquè ja no es tracta d'una

dècada d'alluviatge com la precedent; la segona, que aquest silenci tampoc no és mai un silenci absolut, posat que tothom, qui més qui menys, publica esporàdicament poesia inèdita a les revistes literàries de torn. Aclarit això, però, hem d'acceptar que en endavant aquests poetes dediquen més esforços o bé cap a la prosa de creació, o bé cap a l'exercici –sempre parapòetic– de la crítica literària, la traducció, l'estudi filològic o l'erudició literària.

Núria Albó i Maria Àngels Anglada, amb una obra narrativa prou consolidada a hores d'ara tant en qualitat com en quantitat, i Roser Iborra, amb dedicació preferent a la literatura juvenil, figuren en el primer grup com a poetesses plenament doblades de narradores. En el segon grup, en canvi, no debades tots implicats amb «Reduccions», s'hi encabeixen Francesc Codina, Jaume Medina, Segimon Serrallonga i Lluís Solà. Així, mentre Solà ha practicat la creació, la direcció i la traducció teatrals, Serrallonga i Medina s'han abocat més cap a la traducció i l'assaig literaris, amb un rigor i una profunditat diguem-ne ribianes. D'aquesta manera, versions de Blake i Brecht per un costat, i d'Erasme de Rotterdam per l'altre, així com diversos estudis sobre obra de Carner, Riba, Verdaguer o de Vinyoli, entre d'altres, són algunes de les aportacions originals de l'erudició literària de Serrallonga i Medina fetes durant els vuitanta, a la capçalera de les quals figuren, sense cap mena de dubte, els dos volums de la magna biografia de Jaume Medina *Carles Riba (1893-1959)* (Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1989). Altrament, la participació de Codina a la recent antologia *25 poetes del Premi Amadeu Oller (1964-1989)* amb una desena de poemes inèdits ha permès reiterar la vàlua de l'autor de *Cops de cap a la lluna* i, alhora, confirmar que està treballant en un segon llibre, *La terra del roure*.

Però és fàcil que la seva aparició –Codina alterna la política municipal amb activitats pedagògic-editorials (és un dels coautors, per exemple, de *Primer Diccionari* (Eumo 1988)– sigui força posterior a la de dos altres llibres ja anunciats per a aquest mateix 1990: la *Poesia Completa* de Maria Àngels Anglada, a Columna, amb l'afegit d'un poemari inèdit, i el tercer títol poètic de Jaume Medina, *Dura llavor secreta*, a Proa, després de quinze anys de silenci germinador.

Hi ha sis autors, però, que han tornat a publicar durant els vuitanta: Maria Àngels Anglada *Kyparíssia* (1980); Anton Carrera *Nívia* (1981); Josep Grau i Jofre *El llac* (1989); Miquel Martí i Pol *L'àmbit de tots els àmbits* (1981), *Primer llibre de Bloomsbury* (1982), *Andorra* (1984), *Llibre d'absències* (1985) i *Els bells camins* (1987); Joan Sunyol *Vitralls i resson* (1984) i Víctor Sunyol *Ni amb ara prou* (1984) i *Dos discursos* (1989). D'entre aquests títols, però, sia perquè consoliden significativament una determinada trajectòria poètica, sia perquè perfilen una opció estètica perfectament defensada fins al final, es destaquen els de Grau i Jofre, Martí i Pol i Víctor Sunyol.

En efecte, després de l'intermedi novellístic de *Balada de Florian* (Eumo 1986) i *Un món batega a l'ombra* (Eumo 1988), Josep Grau i Jofre consolida, amb *El llac*, una de les aventures més breus però també més intenses de la nostra lírica actual. Escrit en bona part poc temps després del primer llibre, *El llac* representa, fet i fet, una resposta vital al dolor contingut a *L'Aranya*, l'última part de *El desert constant*, bo i afirmant-se el poeta amb plenitud dins el món per l'amor i l'art alliberadors. No cal dir que, altrament,

el volum també participa d'aquella exigència literàrio-humana de filiació ribiana que tan sovint ha alentit, però també ha fet madurar, l'obra poètica dels membres del Grup de Vic.

Connectant amb l'experiència narrativa de *Contes de la vida de R...* (1978), també Miquel Martí i Pol sent l'ansia, als vuitanta, d'escriure una novel·la, però fins al present l'esforç no ha fruitat sinó en la tramesa d'un parell de títols de les seves memòries, *Obertura catalana* (1988) i *Defensa siciliana* (1989), en un moment de gran assortiment del gènere a tot el país. I és precisament en aquests textos on, malgrat alguns poemaris publicats, Martí i Pol reconeix obertament no haver trobat encara una sortida airosa a la llarga crisi poètica que, detectada sobretot a partir de 1982, només trenca intermitentment amb *Llibre d'absències* i *Els bells camins*, en un moment en què la malaltia, ja superada, ha deixat de polaritzar la seva escriptura. De tota manera, però, cal confiar que la reflexió crítica en què encara es troba instal·lat el faci derivar de nou cap a la poesia, perquè creiem, amb Pere Farrés, que «si Martí i Pol (...) supera el seu estat actual de crisi, potser té davant seu la possibilitat de donar-nos aquella obra definitiva que tots esperem» («Reduccions», 42, p. 79). Tant de bo la nova edició de la seva Obra Poètica que, a cura de Farrés mateix, Edicions 62 acaba d'iniciar just al tombant de la dècada dins la col·lecció «Clàssics Catalans del Segle XX» li'n sigui un estímul fecundador.

Coparticipant, amb Miquel Tuncu i Agustí Ylla, de *3 poetes 80* (autors finalistes al Premi Amadeu Oller 1980), Víctor Sunyol rebla amb contundència innegable la seva opció experimental amb *Ni amb ara prou*, un volum que intenta, per dir-ho ràpidament amb paraules de Tuncu mateix, «la il·lustració del mateix procés poètic, la descripció d'una lluita amb els sentits i amb els mots» («Clot», 7, p. 34). Preocupat, doncs, pel llenguatge i els seus mecanismes reguladors, aquest complex exercici textual afilera definitivament Sunyol, per si calia, als corrents diguem-ne heterodoxos, els quals, si bé durant els setanta havien constituït una alternativa exitosa a la poesia d'estètica més tradicional, ara més aviat, en canvi, condemnen els seus conreadors a una marginalitat segura, que creiem immerescuda perquè parteix de la mateixa actitud superficial que es dedica a enlairar, per contra, productes de baixa qualitat en grans operacions de màrqueting. D'aquí que, en un moment en què no es vol potenciar ni la proposta original ni l'opció agosarada en literatura, sinó més aviat la deixadesa i la potinèria dominants, no és d'estranyar que just a les acaballes de l'any passat Víctor Sunyol inaugurés, amb *Dos discursos* —una reinterpretació de dos quadres d'Opalka encavallant els llenguatges poètic i pictòric—, «Cafè Central», una nova col·lecció volgudament marginal dirigida pel sabadellenc Antoni Clapés.

Els nous autors

Els cinc nous autors amb què s'amplia la nòmina de la poesia osonenca durant la segona meitat dels vuitanta presenten, pel cap baix, un parell de trets en comú: tots publiquen ja des d'una certa maduresa o, si es vol, des d'una joventut relativa —la seva mitjana d'edat és superior als trenta cinc anys—, i tots han rebut abans la benedicció d'algun premi literari. Aquesta és

la relació dels autors i les seves obres: Pilar Cabot publica *Avui estimo Baudelaire* (1988) i *Balcó de guaita* (1989); Anna Dodas *Paisatge amb hivern* (1986); Montserrat Llorens *També sóc vida* (1989) i *Bressol d'amor i d'angoixa* (1989); Josep Riera *A plena pell* (1989) i el prolífic Jacint Sala *Adàgio per a un centaure* (1985), *Cants de cada vegada* (1985), *El xerrac i la subtilesa* (1985), *Orbs d'alimares* (1985), *Memòria de Castàlia* (1985), *Les ombres, Laocoont, les ombres!* (1989) i *Si vols, Virgínia, aquesta nit escoltarem Beethoven* (1989). D'entrada, l'aparició d'aquests poetes representa, sens dubte, una sortida a l'estat de relaxament anterior. En efecte, l'acumulació important de títols que tant d'autor èdit com inèdit es registra just al tombant de la dècada, amb 1989 al davant de tot, dóna una tal embranzida a la dinàmica poètica d'Osona que només 1974 supera. Altrament, val la pena de constatar que els textos fins ara lliurats mostren, en general, un acurat tractament de la llengua i una exquisida sensibilitat musical que, com a tret substancialment diferenciador envers la resta de gèneres, sol enriquir notablement –sobretot en Cabot, Dodas i Sala– les seves particulars poètiques.

La breu però bella simfonia poètica que, amb *Paisatge amb hivern*, ens ofereix la malaguanyada Anna Dodas (Folgueroles, 1962 - Montpeller, 1986) exhala tota ella una desolació dramàtica que, encara que rebaixada, també comparteix el primer llibre de Montserrat Llorens (*El Brull*, 1956), *També sóc vida*, on enmig del crit d'afirmació vital general hi trobem igualment la pertinent reflexió de caient existencial. *Bressol d'amor i d'angoixa*, en canvi, presidit en bona part pel sentiment contradictori desvetllat pel fill, destilla una tendresa maternal que, salvant les distàncies que calguin, fan pensar en dos llibres pròxims de Maria Mercè Marçal com *Sal oberta* i *La germana, l'estrangera*.

En la mateixa veta d'aquest intimisme quotidià –a voltes martinià– de Dodas i Llorens, però quallat amb un llenguatge encara més directe i planer i precís en el detall, cal situar *A plena pell* de Josep Riera (Oristà, 1950). Auto-didacte fincat a pagès, no en va la seva poesia terreja, més que no diu, amb bellesa i fresca espontaneïtat el constant, però lent, degoteig de la seva vida camperola en balanceig reposat entre el retrobament amorós amb la muller i la reflexió religiosa. Encara que una tria –esporgant els poemes més febles– hauria fet créixer en intensitat un volum que, ara, l'extensió excessiva torna desigual, no obstant això la poesia de Josep Riera ja constitueix, com molt bé ha indicat recentment la també poeta Margalida Pons, «una proposta singular en l'actual context de la poesia catalana» («Avui», 31-III-90).

Altrament Pilar Cabot (Vic, 1940) i, especialment, Jacint Sala (Manlleu, 1945) són d'alguna manera el contrapunt cultivat del nou panorama, atès que l'acumulació de referents literàrio-musicals i una elaboració formal molt acusada del text solen caracteritzar, amb diferències evidents de grau i extensió, les seves respectives poètiques. Ex-collaboradora de revistes com «Clot» i «El pont», així Cabot ha madurat aviat una veu molt pròpia tot just amb un parell de llibres que, si bé tots dos giravolten sobre l'experiència amoroso-eròtica, tanmateix és en l'assaig d'estrofismes i metres variats –el sonet, el decasíl·lab i la tanka– de *Balcó de guaita* on l'autora fa un salt qualitatiu important en contenció i bellesa formals que la ironia i la brevetat epigramàtica de *Avui estimo Baudelaire* no acaben d'assolir. Per un altre

costat, Jacint Sala, publicant ell tot sol més llibres els últims cinc anys que qualsevol altre autor català, esdevé paradigma del poeta dels vuitanta projectat –gairebé exclusivament– per la política dels premis literaris. Amb una formació cultural sòlida al damunt i amb un domini dels ressorts lingüístics i mètrics ben infreqüent, Sala sol acomboiar la peripècia lírica amb referents literari-mític, tant de tradició clàssica greco-llatina (Laocoont, Orfeu) com contemporània (Virgínia Woolf), conformant una poètica de l'experiència i del coneixement que, tal com indica Armand Quintana en un comentari a *Si vols, Virgínia, aquesta nit escoltarem Beethoven*, «s'ha mogut sempre a cavall entre la fluència i el laboratori» («El Temps», 281, p.95).

POEMARIS D'AUTOR OSONENC APAREGUTS DURANT
ELS ANYS SETANTA-VUITANTA

- ALBÓ, Núria i ANGLADA, M. Àngels: *Díptic*. Pròleg de Marià Manent. «Aures de la Plana», XI. Vic, Tipografia Balmesiana, 1972.
- ANGLADA, M. Àngels: *Kyparissia*. Pròleg de Jordi Pla. Barcelona, Edicions de La Magrana, 1980.
- CABOT, Pilar: *Avui estimo Baudelaire*. Pòrtic d'Armand Quintana. Barcelona, Columna Edicions, 1988 (Premi Pompeu Fabra 1987).
–*Balcó de guaita*. Pròleg d'Armand Quintana. «Col·lecció Llimerol», 1. Sabadell, Editorial AUSA, 1989.
- CARRERA, Anton: *Poemes*. Barcelona, 1970.
–*Ex-vots*. Barcelona, 1971.
–*Tribu*. Barcelona, 1973 (Premi Ginesta 1971).
–*Voluntat inevitable*. «Ausiàs March», 5. Barcelona, Editorial Vosgos, 1975.
–*Les gestes essencials*. «Paraula Menor», 13. Barcelona, Editorial Lumen, 1979.
–*Nívia*. Pròleg de Miquel Martí i Pol. «Col·lecció Nívia», 1. Andorra la Vella, Edicions Serra Airosa, 1981.
- CODINA, Francesc: *Cops de cap a la lluna*. Barcelona, 1974 (Premi Amadeu Oller 1974).
- DODAS, Anna: *Paisatge amb hivern*. Barcelona, AJECL-Mall, 1986. (Premi Amadeu Oller 1986).
- GRAU I JOFRE, Josep: *El desert constant*. Pròleg de Pere Farrés. «Llibres del Mall», 34. Barcelona, Edicions del Mall, 1978.
–*El llac*. Pròleg de Pere Farrés. «Els llibres de l'Escorpí», 125. Barcelona, Edicions 62, 1989.
- IBORRA, Roser: *Parèntesi*. Serigrafies de Josep Ricart. Vic, Impremta Daví, 1974.
- LORENS, Montserrat: *També sóc vida*. Pròleg de Josep Grau i Jofre. «Col·lecció Rebot», 51. Olot, Edicions Municipals, 1989. (Premi Josep Muntcis 1988).
–*Bressol d'amor i d'angoixa*. Presentació de Jacint Sala. «Col·lecció Llimerol», 2. Sabadell, Editorial AUSA, 1989.
- MARTÍ I POL, Miquel: *La fàbrica*. Pròleg de Jordi Sarsanedas. Gravats de Jordi Sarrate. «Quaderns El Bordiòl», 1. Terrassa, Impremta Rimeba, 1972.
–*Vint-i-set poemes en tres temps*. «Els llibres de l'Escorpí», 11. Barcelona, Edicions 62, 1972.
–*La pell del violí*. «Ausiàs March», 1. Barcelona, Editorial Vosgos, 1974.
–*Cinc esgrafiats a la mateixa paret*. «Tarot», 8. Barcelona, Editorial Lumen, 1975.
–*Quadern de vacances*. Pròleg de Joan Oliver. «Llibres de l'Ossa Menor», 88. Barcelona, Edicions Proa, 1976.
–*Crònica de demà*. Pròleg de R. Pinyol-Balash. «Llibres del Mall», 29. Barcelona, Edicions del Mall, 1977.
–*Estimada Marta*. «Llibres del Mall», 36. Barcelona, Edicions del Mall, 1978.
–*L'hoste insòlit*. «Els llibres de l'Ossa Menor», 107. Barcelona, Edicions Proa, 1979.

- L'àmbit de tots els àmbits*. «Llibres del Mall», 59. Barcelona, Edicions del Mall, 1981.
 -*Primer llibre de Bloomsbury*. Pròleg d'A. Munné-Jordà. «Llibres del Mall», 72. Barcelona, Edicions del Mall, 1982.
 -*Andorra*. «Col·lecció Nívia», 3. Andorra la Vella, Edicions Serra Airosa, 1984.
 -*Llibre d'absències*. «Migiorn», 9. Barcelona, Editorial Empúries, 1985.
 -*Els bells camins*. «Llibres del Mall», 101. Barcelona, Edicions del Mall, 1987.
 -*L'arrel i l'escorça*. Obra Poètica I. Pròleg de Lluís Solà. «Llibres del Mall», 15. Barcelona, Edicions del Mall, 1975.
 -*El llarg viatge*. Obra Poètica II. Pròleg de Miquel Desclot i Jaume Medina. «Llibres del Mall», 21. Barcelona, Edicions del Mall, 1976.
 -*Amb vidres a la sang*. Obra Poètica III. Pròleg de Johannes Hösle. «Llibres del mall», 27. Barcelona, Edicions del Mall, 1977.
 -*Les clares paraules*. Obra Poètica IV. Pròleg de Joan Triadú. «Llibres del Mall», 48. Barcelona, Edicions del Mall, 1980.
 -*Per preservar la veu*. Obra Poètica V. Pròleg de Francesc Parcerisas. «Llibres del Mall», 93. Barcelona, Edicions del Mall, 1985.
- MEDINA, Jaume: *Temps de tempesta*. «Ausiàs March», 4. Barcelona, Editorial Vosgos, 1974.
 -*Encalçar el vent*. «Llibres del Mall», 26. Barcelona, Curial, 1976.
- POUS, Antoni: *El nou bon sempre seguit del desconhort a Jaume d'Urgell*. Il·lustracions de J. Sarrate. «Quaderns el Bardiol», 3. Terrassa, Impremta Rimeba, 1974.
- PUIG, Perc: *Pols i alcada*. Pròleg de Jordi Sarsanedas. Sant Hipòlit, Impremta Planàs, 1971.
 -*Mesura natural*. Pròleg de Miquel S. Salarich. Mallorca, Impremta SS. Cors, 1977.
- RIERA, Josep: *A plena pell*. Pròleg d'Alex Susanna. Barcelona, Columna Edicions, 1989.
- SALA, Jacint: *Adàgio per a un centaure*. Pròleg d'Armand Quintana. Calldetenes, Ajuntament, 1985 (Premi Jacint Verdaguer 1984).
 -*Cants de cada vegada*. Pròleg de Pere Farrés. Beniarjó, Publicacions El Cingle, 1985 (Premi Senyoriu d'Ausiàs March 1984).
 -*El xerrac i la subtilesa*. Presentació de Josep M. Llompart. Palma de Mallorca, Editorial Moll, 1985 (Premi Ciutat de Palma de Poesia 1984).
 -*Orbs d'alimares*. Pròleg de Joan Margarit. Sant Boi de Llobregat, Edicions del Mall, 1985 (III Premi de Poesia Ciutat de Reus 1983, Memorial Josep M. Prous i Vila).
 -*Memòria de Castàlia*. Olot, Aubert Impressor, 1985 (XIV Premi Munteis de Poesia dels XIX Premis Ciutat d'Olot).
 -*Les ombres, Laocoont, les ombres*. Barcelona, Columna Edicions, 1989 (Premi de Poesia Miquel de Palol 1988).
 -*Si vols, Virginia, aquesta nit escoltarem Beethoven*. Pròleg d'Armand Quintana. «Els Llibres de l'Escorpi», 123. Barcelona, Edicions 62, 1989.
- SERRALLONGA, Segimon: *Eixarms*. «Paraula Menor», 5. Barcelona, Editorial Lumen, 1974.
 -*Poemes 1950-1975*. Pròleg de Joaquim Molas. «Sarrià», 6. Barcelona, Editorial Crítica, 1979.
- SOLÀ, Lluís: *Laves, escumes*. «Paraula Menor», 7. Barcelona, Editorial Lumen, 1975.
- SUNYOL, Joan: *Del nostre entorn*. Pròleg de Pere Ribot i il·lustracions d'Esteve Sunyol. Vic, Impremta Mater, 1979.
 -*Vitralls i ressons*. Pròleg de Pere Puig. Vic, Impremta Mater, 1984.
- SUNYOL, Víctor: *Histèria de morts*. Dibuixos de Joan Lagunas. Vic, Impremta Figuerola/Impremta Daví, 1976.
 -*Entreparèntesis*. Poesia visual de Jaume Pérez i il·lustracions d'Esteve Sunyol. Vic, 1978.
 -*Ni amb ara prou*. Il·lustracions d'Esteve Sunyol. «Plets», 9. Sabadell, Les edicions dels dies, 1984.
 -*Dos discursos*. «Cafè Central», 1. Barcelona, 1989.

Antoni PLADEVALL I ARUMÍ
 C. Aiguafreda, 6
 08552 TARADELL